

На основу члана 1. став 3. Закона о уџбеницима („Службени гласник РС“ број 27/18) и члана 218. став 3. Статута Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 26. фебруара 2020. године, донело је

ПРАВИЛНИК О УЏБЕНИЦИМА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина (у даљем тексту: Факултет) утврђује стандарде квалитета и поступке за обезбеђење квалитета уџбеника и друге наставне и испитне литературе која се користи у процесу образовања на свим нивоима студија на Факултету.

Члан 2.

У образовно-научном раду на Факултету користе се основни уџбеник и помоћни уџбеници.

Основни или предметни уџбеник је основно и обавезно наставно средство које се користи у настави и обухвата садржај наставног предмета утврђен студијским програмом.

Помоћни уџбеници су: практикуми, приручници, хрестоматије, збирке задатака и други садржаји којима се доприноси остваривању наставе у оквиру студијских програма.

Скрипта су ауторизована предавања и имају привремени карактер до издавања уџбеника.

Студенти у току студија користе научне и стручне публикације и периодику (монографије, резултате истраживања, зборнике, часописе и др.).

Члан 3.

Сва наставна литература у погледу квалитета, садржаја и обима мора у потпуности да одговара циљевима студијског програма и програму предмета на који се односи.

Члан 4.

Факултет је дужан да за сваки наставни предмет обезбеди одговарајуће уџбенике и другу наставну и испитну литературу неопходну за савладавање наставног градива, најкасније месец дана пре почетка школске године.

Члан 5.

Факултет обезбеђује уџбенике и другу наставну литературу у оквиру своје издавачке делатности, када су аутори, по правилу, наставници и сарадници Факултета, као и набавком уџбеника других издавача.

Уџбеници и друга наставна литература коју издаје Факултет намењена је првенствено образовању студената Факултета.

Уџбеници и остале стручне и научне публикације других издавача могу се користити уколико својим садржајем одговарају студијским програмима наставних предмета заступљених на Факултету.

Члан 6.

Уколико се за наставни и испитни материјал на основним академским студијама користи инострани уџбеник, монографија, приручник, практикум или чланак, Факултет може обезбедити ауторско право за његово превођење, објављивање и умножавање, у складу са прописима којима се уређују ауторска права.

Члан 7.

Факултет обезбеђује уџбенике и другу литературу у броју који је сразмеран броју студената који их користе.

Уџбеници су доступни студентима у библиотеци Факултета, и то по десет примерака сваког уџбеника.

Факултет обезбеђује студентима набавку уџбеника преко своје скриптарнице.

II СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА НА ФАКУЛТЕТУ

Члан 8.

Уџбеници чији је издавач Факултет и који се користе на Факултету као предметни уџбеници треба да испуне услове у погледу садржаја, дидактичке обраде и техничке опремљености.

Члан 9.

У погледу општих критеријума, уџбеник треба да буде конципиран према захтевима и структури студијског програма, односно наставног предмета за чије је изучавање намењен тако да прати достигнућа науке, односно уметности у тој области.

Потребно је да уџбеник:

- подстиче и мотивише студенте на активно самостално учење, проучавање и повезивање теорије и праксе;
- упућује студенте на различите изворе знања;
- кореспондира (хоризонтално и вертикално) са другим уџбеницима одговарајућег усмерења (одсека);
- доприноси остваривању информативних, оперативних и формативних задатака наставе у складу са компетенцијама за које Факултет оспособљава своје студенте;
- уважава специфичности и циљеве наставно-образовне делатности Факултета;
- развија код студената креативне способности, критичко и стваралачко мишљење и педагошко-методолошку културу и
- подстиче и оспособљава студенте за самостално стицање знања, перманентно образовање и истраживачки рад.

Члан 10.

У погледу дидактичко-методичких критеријума, потребно је да уџбеник буде:

- усклађен са програмом наставног предмета и доприноси остваривању циља и задатака тог предмета;
- структуриран у складу са сазнањима и методологијом матичне науке, савременим дидактичким сазнањима и захтевима методике одговарајућег наставног предмета;
- обликован тако да подржава савремене системе и облике наставе (комуникацијску, респонсибилну, пројектну, искуствену, активну, проблемску и друге врсте), упућује на друге изворе сазнања и подстиче на проширивање и продубљивање знања, искуства и интересовања.

Уџбеник треба да садржи инструментариј помоћу којег студенти могу самостално да утврђују достигнути ниво овладаности садржајима, проверавају своја знања и усавршавају компетенције предвиђене студијским програмом одговарајућег наставног предмета.

У складу са тематиком и научно-стручном облашћу, потребно је да уџбеник садржи одговарајуће ликовне и графичке прилоге (илустрације, табеле, графиконе и сл.).

Члан 11.

Етички критеријуми уџбеника треба да се темеље се на истинитости, проверљивости и објективности уџбеничког садржаја, општеприхваћеним и националним вредностима. У тексту уџбеника није дозвољена дисквалификација и омаловажавање одређене друштвене групе, расе, нације или пола.

Члан 12.

Уџбеник, поред основног текста, треба да садржи:

- садржај;
- јасно структурирана поглавља са циљем и резимеом поглавља;
- питања за проверу знања и дискусију (препоручљиво у оквиру сваког поглавља);
- напомене (у фуснотама или енднотама);
- референце;
- литературу;
- библиографију (уколико се референце наводе у фуснотама и без литературе на крају поглавља);
- речник појмова;
- индекс појмова;
- индекс имена и
- апендикс – додатак (ако има потребе).

Члан 13.

Литература и референце могу бити наведене на један од следећих начина:

- референце у заградама интегрисане у текст уз библиографију у посебном одељку на крају поглавља или уџбеника;
- уџбеник може садржати и додатну библиографију (шира литература на коју се у тексту не упућује). Ове референце наводе се у посебној листи.

Члан 14.

Уџбеник треба да буде писан научним стилем. Текст уџбеника потребно је да одликују:

- јасност;
- прецизност;
- истинитост;
- систематичност;
- логичко-садржајна повезаност;
- прегледност;
- информисаност и
- илустративност.

У тексту уџбеника морају се поштовати језичке и правописне норме.

Члан 15.

Просечан обим обавезног наставног и испитног материјала по часу предавања не треба да буде већи од осам страна основног уџбеничког текста.

Основни текст обухвата, поред изложене материје, одговарајуће примере, илустрације, табеле и задатке који су интегрисани у текст уџбеника.

Члан 16.

Обим наставног и испитног материјала за одређени предмет одређује се према следећим елементима: укупан број радних часова у семестру; укупан број радних часова које студент треба да посвети савладавању материје тог предмета имајући притом у виду коефицијент оптерећености студента; број часова активне наставе на предмету; време које просечном студенту потребно за савладавање писаног текста; сложеност материје.

Члан 17.

Уколико наставна и испитна материја потиче из више извора, укупан број страница текста по часу из тих извора не треба да прелази број по часу предавања који је одређен чланом 15. овог члана правилника.

Уколико је уџбеник који се користи већег обима од материје која јепредвиђена студијским програмом одређеног предмета, или прелази допуштен обим, предметни наставник је дужан да означи делове уџбеника (поглавља и странице) који ће се користити.

Члан 18.

Аутори су дужни да рукопис уџбеника чији је издавач Факултет предају у електронском облику и стандардизованом А4 формату са следећим параметрима:

- висина стране 29,7 цм
 - ширина стране 21 цм
 - фонт Times New Roman 12
 - проред 1,5
 - маргине: горња и доња 2,5 цм, лева и десна 2,5 цм.
- Текстови на српском језику штампају се ћириличним писмом..

Члан 19.

Параметре графичког дизајна уџбеника и његов визуелни изглед, аутор дефинише у договору са Центром за издавачку делатност Факултета (у даљем тексту: Центар).

Аутор може, у договору са издавачем, да текст уџбеника преда и у формату другачијем од стандардизованог, нарочито уколико жели да сам изврши преламање текста.

У случају из става 2. овог члана, аутор је дужан да поштује стандарде и обим наставног материјала постави у оквиру граница дефинисаних чланом 17. овог правилника.

III КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

Члан 20.

Наставно-научно веће, на предлог матичне катедре, утврђује постојање потребе за новим уџбеницима и новим издањима, као и потребе за изменама и допунама постојећих уџбеника.

Члан 21.

Захтев за одобрење рукописа за уџбеник аутор подноси матичној катедри, а по одобрењу захтев се прослеђује Издавачком савету Центра.

Захтев из става 1. овог члана садржи: назив уџбеника и његову категоризацију, податке о аутору, назив наставног предмета, ниво студија и смер за који је уџбеник намењен, податак о томе да ли се уџбеник објављује први пут или је реч о измењеном и допуњеном издању, образложење потребе за објављивањем уџбеника, предлог тиража уџбеника и предлог рецензената и уредника.

Члан 22.

Рецензенте и уредника одређује Наставно-научно веће Факултета, на предлог матичне катедре.

Рецензије, уколико су позитивне, или позитивне након отклоњених недостатака, Катедра уз предлог за издавање уџбеника доставља Наставно-научном већу.

Издавачки савет Центра утврђује предлог тиража и трошкова издавања уџбеника.

Члан 23.

Наставно-научно веће одлучује о прихватању рецензија и о одобравању рукописа за уџбеник и коришћење у настави, као и о условима финансирања издавања уџбеника.

Наставник је дужан да у плану рада за одговарајући предмет поступи по сугестијама за измене, допуне и примедбе у погледу литературе, у складу са одлуком Катедре.

Члан 32.

На предметима на којима је већи број наставника укључен у извођење наставе и обављање испита, целисходно је да се настава и испити обављају према истом наставном и испитном материјалу.

Наставно-научно веће Факултета може, на предлог матичне катедре, да одобри алтернативну употребу највише два уџбеника на истом предмету, под условом да у потпуности покривају наставну материју.

У случају из става 4. овог члана, студенти бирају један од уџбеника.

Члан 33.

Факултет периодично анкетира студенте у циљу утврђивања квалитета уџбеника и друге наставне литературе.

Контрола квалитета обухвата вредновање садржине, структуре, стила, разумљивости, као и поштовање правила о обавезној литератури од стране наставника и оцењује се оценама од 1 до 5.

Студентско вредновање квалитета уџбеника спроводи се попуњавањем анкетног упитника који усваја Наставно-научно веће Факултета.

Анкетирање студената спроводи Комисија за обезбеђење квалитета преко својих радних тела.

Члан 34.

Извештај студентског вредновања уџбеника и друге наставне литературе чине општи и посебан део.

У општи део извештаја уносе се подаци који се односе на организовање и спровођење студентског вредновања:

- назив органа одговорног за организацију и спровођење поступка студентског вредновања;
- време када је обављено студентско вредновање;
- укупан број и називе уџбеника са именима аутора који су били предмет анкетирања;
- укупан број уџбеника и називе уџбеника са именима аутора чије оцењивање није вредновано са навођењем разлога за то.

Посебни део извештаја садржи статистички приказ појединачних извештаја за сваки уџбеник.

На крају извештаја даје се преглед просечних оцена свих вреднованих уџбеника.

Члан 35.

Извештај о резултатима вредновања квалитета уџбеника са примедбама и сугестијама студената у вези са квалитетом уџбеника разматрају матичне катедре, Комисија за обезбеђење квалитета и Наставно-научно веће.

Члан 36.

Катедра је дужна да припреми извештај о предложеним мерама за побољшање квалитета уџбеника и исти достави Комисији за обезбеђење квалитета, декану и продекану за наставу.

Катедра може да предложи да наставник чији је уџбеник оцењен просечном оценом мањом од 2,5 у одређеном року побољша квалитет уџбеника у складу са примедбама и оценама студената, и то припремом измењеног и допуњеног издања или другог уџбеника.

Члан 37.

Комисија за обезбеђење квалитета разматра извештај о студентском вредновању квалитета уџбеника и извештај и предлоге катедри и утврђује предлоге мера за отклањање уочених недостатака, односно за побољшање квалитета уџбеника.

Наставно-научно веће разматра Извештај комисије за обезбеђење квалитета са предлогом мера.

Наставно-научно веће може да одбије усвајање извештаја Комисије за обезбеђење квалитета уколико утврди да у поступку вредновања начињен озбиљан пропуст.

Члан 38.

Уколико се контролом квалитета уџбеника утврди да он не испуњава стандарде утврђене овим правилником, Наставно-научно веће може наставнику, као аутору уџбеника чији је издавач Факултет, да предложи да у одређеном року побољша квалитет уџбеника у складу са примедбама, или објави ново измењено и допуњено издање или предложи нов уџбеник.

Протеком остављеног рока Веће доноси одлуку о повлачењу уџбеника из наставе који издаје Факултет.

Усвојени извештаји и одлуке Већа достављају се Студентском парламенту и објављују на интернет страници Факултета.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о уџбеницима, који је донело Наставно-научно веће Факултета, на седници одржаној 17.4.2008. године, под бројем 01-1057.

Члан 40.

Овај правилник се, по доношењу, објављује на огласној табли и сајту Факултета, а ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Овај правилник објављен је на огласној табли и сајту Факултета 26.2 2020. године, а ступио је на снагу 5.3. 2020. године.

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Виолета Јовановић

**ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ,
ЈАГОДИНА**

РЕЦЕНЗИЈА НАСТАВНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ¹

1. ПОДАЦИ О РЕЦЕНЗЕНТУ

Име и презиме	
Наставно-научно/истраживачко звање	
Ужа научна/уметничка област	
Матична установа (универзитет, факултет / институт)	
Адреса установе	
Контакт телефон рецензента	
Мејл-адреса рецензента	

2. ПОДАЦИ О РЕЦЕНЗИРАНОМ РУКОПИСУ

Наслов рукописа	
Врста публикације	
Обим и структура	

3. МИШЉЕЊЕ О РЕЦЕНЗИРАНОМ РУКОПИСУ

Анализа наслова (да ли је наслов адекватан у односу на садржај рукописа)
Примењена методологија (да ли је коришћен адекватан методолошки оквир)
Квалитет и актуелност (проценити научни и практични значај резултата истраживања и њиховог тумачења, образложити ауторов допринос развоју теорије и праксе)
Оцена коришћене литературе (да ли је коришћена литература адекватна, референтна и актуелна)

¹ У формулару су дати оквирни елементи за рецензију. Рецензент није у обавези да детаљно образлаже елементе за које сматра да су адекватни.

4. ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ РЕЦЕНЗЕНТА

Предлози допуна и измена

Препорука за објављивање (уз кратко образложење)

Датум

Својеручни потпис рецензента